

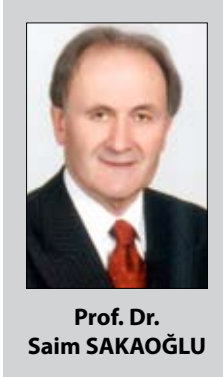
ŞEHİR GÜZELLEMELERİ - 1 :

ISPARTA GÜZELLEMESİ

Uzun bir hasretin güzel bir vesileyle sonuçlandırılması beni Isparta'ya çekiverdi. Yıllardır, 'Ha bu yıl, ha gelecek yıl' umuduyla Isparta'ya gider olmuştum. 'Vermeyince Mabud...' misali, olmayınca olmadı işte, Isparta'ya gidemedim. Kâh yol şartlarının engellemesi, kâh sınav dönemi arifesi olması, bir türlü gidemedim gül diyarına. Oysa 60 yıldır Isparta hatıralarını dinlerim ağabeyim Hasan Sakaoğlu'ndan... O, 1943'te başladığı askerliğini orada yapmıştı.

Kısmetmiş, bu yıl gidiverdim; hem de şaşırtıcı bir teklifle: "Hocam, bu yıl yetmişinci yaşınızdasınız. Üniversitemizin Edebiyat Kulübü, sizin için bir tören düzenlemek istemektedir. Lütfederseniz bir de konferansınızı dinlemek isteriz."

Telefonun ucundaki ses, Yrd. Doç. Dr. Cafer Gariper'e aitti. Cafer Bey benim ta Atatürk Üniversitesinden öğrencim... O, 1985-1986 Öğretim Yılı'nda Bölümümüzden diploma almaya hak ka-

**Prof. Dr.
Saim SAKAOĞLU**

zanmıştı. İsterseniz onu 23 yıl önceki mezuniyet yıllığındaki bilgilerle tanıyiverelim. O yıl, öğrencimiz ilk defa kartpostal irisi hatıra fotoğraf albümünden kitap hacmine dönüyordu. İşte sevgili meslektaşım Gariper'i anlatan satırlar...

"Nam-ı şerifleri 'Garip' olup, şehri Sivas'tan olduğu rivayet edilmektedir. Rindâne bir hayatın namzedi olmakla bütün dünya ile olan münasebetine bir sınır getirmiştir. Gönül işlerine olan meyli sayesinde aşk tarihinde adım adım ilerleyen Fuzûlî'nin ısdırâbını gönlünde yaşayan bu arkadaşın takıntısız fenafillaha vâsil olmasını diliyoruz. 2014 yılında onu hatırlayacağız."

Üstte, fotoğrafının solunda numarasının 9005, adresinin ise Yenibuçuk-Gemerek / Sivas olduğu kayıtlı...

İşte böyle anlatıyor arkadaşları Gariper'i... Tabii daha uzun da anlatılabilirdi ama her öğrenci belli satırlarla anlatılmalydı.

Evet, 2009 benim 70. yılımdı...

*Yrd. Doç. Dr. Cafer Gariper...
Sakaçoğlu Hocanın
1986 yılında Atatürk
Üniversitesinden mezun
ettiği vefalı öğrencisi...
O güzel toplantının açılış
konuşmasını yaparken.*

Güzel bir yaş 70 yaş... Atalar bu yaşla ilgili ne güzel sözler söylemişti. Cafer kardeşim de bu sözlerden birini hatırlamış olmalı ki, hocası Sakaçoğlu hâlâ üniversitede ders veriyor, yurt içi ve yurt dışı bilim toplantılarına katılıyor, kitaplar ve makaleler yapıyordu.

Orada başka öğrencilerim de vardı. Lisanstan öğrencim ve yüksek lisans tez savunmasında jüri üyesi olduğum Yrd. Doç. Dr. Abdurrahman Özkan, doktora öğrencilerim Yrd. Doç. Dr. Mehmet Özçelik ve Yrd. Doç. Dr. Halil Altay Göde, Isparta Süleyman Demirel Fen Lisesinde görevli olan yüksek lisans öğrencim Bil. Uzm. Aliye Özkan... İlki dışında kalan bütün öğrencilerimin çalışmaları Türk halk edebiyatı alanında gerçekleştirilmişti.

11 Kasım 2009 Çarşamba akşamı Isparta yollarında idim. Gecenin

00.30'unda Isparta Otogarı'nda Özkan çifti ile Gariper ve Göde'yi beni beklerken buldum. Üniversite Konukevi'ndeki kısa bir sohbetten sonra "suit" diye adlandırılan iki bölmeli odama çekiliyorum. Her şey çok güzel... Çifte televizyon, buzdolabı gibi lükslerimiz de var.

Sabah kahvaltıdan sonra arkadaşlarım beni alıp Fen-Edebiyat Fakültesine götürdüler. Dekan Prof. Dr. Yusuf Ayvaz Bey ile tanıştık. O da Ankara Yüksek Öğretmenliymiş. Kaynaşmamız daha kolay oldu.

Güzel bir salonda toplantımızı başladı. Sevgili Gariper'in sunumuyla fotoğraflarımdan oluşan bir gösteri beni de duygulandırdı. Sonra uzunca masanın bir tarafını varlıklarıyla süsleyen, hatta zenginleştiren öğrencilerim beni anlatmaya başladılar: Prof. Dr. Ali Berat Alptekin en uzun konuşanıydı. Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Kubilay Aktulum, bir edebiyatçı güzelliğiyle, farklı ortamlardaki karşılaşmalarımızı dile getirdi. Doç. Dr. Zekeriya Karadavut, Yrd. Doç. Dr. Gökhan Tarıman Cenikoğlu, Yrd. Doç. Dr. Abdurrahman Özkan, Yrd. Doç. Dr. Kadriye Türkan ve Yrd. Doç. Dr. Halil Altay Göde'nin de konuları hocalarıydı. Hep güzellikleri paylaştılar.

Ve son olarak ben, asıl konuşmam öğle sonu olacağı için, kısa bir konuşma ile teşekkür duygularımı dile getirdim. Vefanın karşılığını hangi teşekkürle ödeyebilirsiniz ki...

Bu toplantının en güzel taraflarından biri de, Erzurum'da birlikte çalıştığımız İlahiyat Fakültesi profesörlerinden Ekrem Sarıkçıoğlu'nun da salonda bulunmasıydı. Beni şaşırtan bir başka güzellik ise, toplantının bitişinde beni kutlayanlar arasında yer alan üç Erzurumlu dostumuzdu. Dış Hekimliği Fakültesinden Prof. Dr. Üstün Gültaş, aynı Fakülteden Prof. Dr. Zuhâl Kırzı-

oğlu ve Mühendislik-Mimarlık Fakültesinden Prof. Dr. İlgar Kırzioğlu'nun da salonda olması beni çok duygulandırdı. Toplantımızdan son anda haberdar olmuşlar ve hemen salonumuzu şerefleştirmişlerdi. İlgar Bey, büyük hocamız merhum Prof. Dr. M. Fahrettin Kırzioğlu'nun üç oğlunun en büyüğüdür; eşleri Zuhâl Hanım ise, Akşehirli ağabeyimiz ziraat profesörü İbrahim Manga'nın üç kızının en büyüğüdür. Üstün Bey hem dostumuzdu, hem de eşi Dilşat Hanımefendi eşimin yakın arkadaşıydı. Hepsiyile yıllar sonra, böyle anlamlı bir günde karşılaşmak elbette gurur vericiydi. Biz orada, sevgili Gariper'le başlayan bir Atatürk Üniversitesi topluluğu oluşturmuş-tuk.

Öğleden sonra başka bir salon-da verdiğimiz konferansımızın konu-su bir tür "çeşitleme" idi. Kâşgarlı Mahmûd'dan girip Nasreddin Hoca ile yola devam edip halk edebiyatının konularından bazılarını öz ve az bilinen bilgilerle sunmaya çalıştık. Elbette Karaca Oğlan'ı da unutmamıştık. Konuşmamla ilgili sorularına doğru cevap veren on kadar öğrencimize de kitaplarımızdan hediye etmiştik.

Siz, belki de "Hocam; yediğiniz,

içtiğiniz sizin olsun; bize gördüklerinizi anlatın." diyeceksiniz. Ama ben yine de yiyeceklerimizden de, sofrâ güzelliklerinden de söz etmek isterim.

Perşembe akşamı, Üniversite Konukevi'nde, yemekle sohbetin, dünle bugünün birbirine karıştığı, saygı ve sevginin kaynaştığı güzel bir ortamda, tetikçilerin ve vefayı üç kuruşluk dünya menfaatine satanların asla anlayamayacakları güzellikleri paylaştık. Dedikodudan uzak, gerçeklerle baş başa geçen o gecenin kahramanlarına selam olsun.

Cuma öğlesi Konya'ya biletimiz kesilmişti. Öyleyse şu Isparta'yı bir güzel dolaşmalıydık. Gariper, hem direksiyonu kullanıyor, hem de dilile şehri anlatıyordu. Şurası vilayet, burası belediyedir diyerek şehir turunu tamamladıktan sonra biraz dışarıya yöneldik. Belediye Başkanının şehre kattığı güzellikler bir bir gösterildikten sonra kır yollarına düştük. İstikamet Gölcük!... Gerçekten de bir gölcük... Ağaçların arasındaki yollardan göle epeyce yaklaşıp aşağı iniyoruz. Müthiş bir manzara... Masallarda, anlatıcılar çok güzel bir kızın tanımı yapılmak istenirken, "Dilinen tarif olunmaz!" diyerek, belki de işin içinden çıkı-

Prof. Sakaoğlu için Isparta'da, Süleyman Demirel Üniversitesi Edebiyat Kulübü tarafından düzenlenen '70. Yaş Toplantısı'nda konuşan öğrencileri: 12 Kasım 2009.

(Soldan sağa) Yrd. Doç. Dr. Abdurrahman Özkan (Süleyman Demirel Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Halil Altay Göde (SDÜ), Yrd. Doç. Dr. Tarıman Gökhan Cenikoğlu (Dumlupınar Üniversitesi), Yrd. Doç. Dr. Kadriye Türkan (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi), Doç. Dr. Zekeriya Karadavut (Selçuk Üniversitesi), Prof. Dr. Kubilay Aktulum (SDÜ, Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı), Prof. Dr. Ali Berat Alptekin (SÜ), Yrd. Doç. Dr. Cafer Gariper (SDÜ, toplantının düzenleyicisi).

Prof. Sakaoğlu için Isparta'da düzenlenen toplantının sonunda çekirilen bir hatıra fotoğrafı.

(Oturanlar) Prof. Dr. Zuhar Kırzioğlu (SDÜ Diş Hekimliği Fakültesi), Prof. Dr. Üstün Güldağ (SDÜ Diş Hekimliği Fakültesi), Prof. Dr. S. Sakaoğlu, Prof. Dr. Ekrem Sarıkçıoğlu (SDÜ İlahiyat Fakültesi), Prof. Dr. Ali Berat Alptekin (SÜ).

*(Ayaktakiler) Doç. Dr. Zekeriya Karadavut (SÜ), Prof. Dr. Ilgar Kırzioğlu (SDÜ Mühendislik Mimarlık Fakültesi), Yrd. Doç. Dr. Kadriye Türkan (MAEÜ), Yrd. Doç. Dr. Mehmet Özçelik (SDÜ), Yrd. Doç. Dr. Halil Altay Göde (SDÜ).
Ve araştırma görevlileri ile öğrenciler...
(Edebiyatçıların dışındaki Profesörlerin tamamı Prof. Dr. Sakaoğlu'un Atatürk Üniversitesi'ndeki arkadaşları olup halen SDÜ'de görev yapmaktadırlar.)*

verirlerdi. Biz de mi öyle yapsak acaba? Evet, "dilinen tarif olunmaz" bir güzellik. Zaten havanın tertemiz olduğunu hangi kelimelerle anlatabileceğiz ki...

Öbür arabalarımız da geldi, topluca gölü seyrediyoruz. İster 'Le Lac'ı hatırlayınız, ister Ahmet Haşim'in 'Göl Saatleri'ni... Hayal gücünüz sizi yüzlerce gölde buluşturabilir.

Göl manzaraları bizi, öğle yemeğinden ayrıcağa benziyordu. Sonbaharın gizli güzelliklerini, hüznü büürünmüş yaprak sesleri arasında soluyarak Kervansaray'a geliyoruz. Kocaman bir yemek salonu... Bir tek bizim ekip var... Birkaç araba ve biz dokuz kişiyiz. Yuvarlak masanın etrafında üç nesil bilim insanı bir yandan yemek listesine bakıyor, bir yandan da tavsiyelerde bulunuyor.

Hep özel şeyler yedik... Yemeğinden peynirine, salatasına... Gerçi sohbetin güzelliği, flaşların göz kamaştıran ışıkları nelerden ne ka-

dar yediğimizi fark etmemizi engelledi...

13.15'te otobüsümüz Isparta Otogarı'ndan ayrılırken, sayısı onu geçen uğurlayıcılarımızın hepsini el sallayarak, hatta kuralına uygun diye mendil sallayarak selamladık.

Yol boyunca gördüklerimi yazmam başka bir yazının konusu olmalı. Bu mevsimde, gündüz gözümüyle bir defa Isparta'dan dönmek gerekiyor. Çünkü doğanın o muhteşem renklerini ne dil anlatabilir, ne de kalem yazabilir. Fotoğraf makineleri bile acizliğini itirafa zorlanır. Gözlerim hâlâ o renkleri büyük bir kıskançlıkla saklamaktadır.

Akşamla yatsı arası eve geliyorum... Ama Konya Otogarı'ndan eve yol alırken bir Cafer Bey arıyor, bir Aliye kızım, 'Hocam, salimen ulaştınız mı?' diye. Isparta'daki sıcak ilgi ta Konya'da bile beni ısıtmaya devam ediyor.

Sağ olunuz, var olunuz sevgili öğrencilerim. Sizler daha iyilerin layıksınız...

KARAKTER EĞİTİMİ...

Prof. Dr. Ahmet SEVGİ

“Kişinin ahlâkî üstünlük ve mükemmelliğini belirleyen özellik” demek olan **karakter**, zannedildiği gibi vehbî (Allah vergisi) değil, kesbîdir. Yani sonradan kazanılır. Teşbihte hata olmazsa çocuğu bir ham maddeye benzetebiliriz. Bu ham maddeyi işlemek ve ona belli bir şekil vermek aile, çevre ve okulun görevidir. Diğer bir ifade ile kişiliğin oluşmasında bu üç unsur belirleyici bir rol oynamaktadır.

Bir çocuk; aile, çevre ve okulda görüp öğrendikleri neticesinde ya dürüst, çalışkan, yardım sever ya da ikiyüzlü, tembel, nemelazımcı bir tip olarak cemiyetteki yerini alır. Toplum dürüst ve çalışkan bireylerin omuzlarında yükseleceğine göre üstün kişiliğe sahip nesiller yetiştirmekten başka çıkar yol olmadığı açıktır.

Gayet tabii, bu konuda en büyük sorumluluk ailelere düşmektedir. Alfred Adler’in dediği gibi “İlk çocukluk günlerinde edinilmiş olan izlenimler, bir çocuğun hangi yönde gelişeceğini olduğu kadar, gelecekteki hayat mücadelesinde nasıl bir tavır takınacağını da belirlemektedir.” Bu sebeple çocuk, özellikle okul öncesi yıllarda etrafında iyilik, dürüstlük, fedakârlık, yardımseverlik, şefkat, merhamet... gibi birtakım örnek davranışlar görmelidir. Böyle bir ortamda yetişen çocuk ileride muhakkak iyiliği sevecek ve kötülükten uzak duracaktır.

Hemen şunu da belirtelim ki aile fertleri olarak çocuklarınızı ne kadar iyi eğiterseniz eğitin, onun gözü daima çevrede olacaktır. Televizyonda gördükleri veya sokakta arkadaşlarından duydukları ona daha cazip gelecektir. Dolaysıyla, aileler sosyal çevreyi de ihmâl etmemelidirler. Bunun kolay bir şey olmadığını biliyorum. Fakat yine de çocuğun kimlerle düşüp kalktığı, oynadığı bilgisayar oyunları ve izlediği filmler kontrol edilmelidir. Bunlar yapılıırken de çok baskıcı

olmak yahut çok hoşgörülü davranmak gibi ifrat ve tefritlerden kaçınılarak orta bir yol takip edilmesi her halde daha faydalı olacaktır.

Kişiliğin oluşmasında okul hayatının da önemli bir yeri vardır. Bu aşamada en büyük yük öğretmenlerin omuzlarındadır. Çocuk tabiatı gereği anne-babasından ziyade öğretmenin söylediklerine itibar eder. Aynı şeyleri siz söyleyin pek kâle almaz, lakin onu öğretmenden duymuşsa hemen inanır ve gereğini yapmaya çalışır. Bu yüzden öğretmen, okutduğu öğrencinin “öğretim”i (talim) yanında “eğitim”i (terbiye) ile de ilgilenmelidir. Bu konuda Nurettin Topçu’nun öğrencilerine hitaben söylediği şu sözler çok anlamlıdır:

“Bizim işimiz, sizin yalnız zekâlarınızı işlemekten ibaret değildir. Biz, sizin birtakım dersleri öğrenen zekâ makineleri olduğunuzu hiç düşünmedik. Şahsiyet ve halleriniz bizim hünerimizin gerçek eseridir. Bize, 'siz ne iş yapar, ne vazife görürsünüz' diye soranlar olursa onlara sonsuz bir sevinçle içimiz taşarak “bizim vazifemiz karakter yapmaktır, şahsiyet yaratmaktır” diye cevap vermede sadet buluruz.”

Doğrusu, “eğitim”siz bir “öğretim” talebenin sadece kafasını doldurmaya çalıştığı, onun ruhunu ihmâl ettiği için hiçbir zaman kişilik sahibi bireyler yetiştirememiştir ve yetiştiremez de...

İnsan, para-pul makam-mevki ile değil, kişiliği ile insandır. Ülkemizde olup bitenleri gördükçe şahsiyetli insanlara ne kadar ihtiyaç duyulduğu daha iyi anlaşılmaktadır. Öyleyse gelin -çevreye bir şey diyemiyorsak bile- aile olarak çoluk çocuğumuza sahip çıkalım, öğretmenler olarak da bizlere emanet edilen gençlere bilgi öğretmenin yanında onlara şahsiyet eğitimi de verelim. Geleceğimiz buna bağlıdır. Yarın çok geç kalmış olabiliriz...

Prof. Dr. Mustafa
UZUNPOSTALCI

ÖLÜMÜNÜN 10. YILDÖNÜMÜNDE HİZMET ERİ AHMET GÜRTAŞ'I ANARKEN

Bazı insanlar vardır, daha dünyada iken tanınmaz, farkına varılmaz; dünyaya gelmiş ve alacağını alıp gitmiştir. Ne kendisinin işinden bir başkası haberdar olmuş, ne de o kimse bu dünyada kendisinden başka kimselerin varlığını fark etmiştir. Çünkü hayatta iken bunlar başkalarına zarar vermese de her tarafta ve her konumda yalnızca kendisini düşünmüş kimselerdir. Bazı kimseler de kendi menfaatlerini düşünürken, aynı zamanda başkalarının varlığını da fark etmişlerdir; bu sebeple de hem onlara yardım etmiş ve hem de kendi menfaatlerini elde ederek dünyadan alacaklarını alıp gitmişlerdir. Bunlar şüphesiz önceliklere göre daha insancıl ve diğerkâmdırlar. Daha fazla teferruata girmeden söyleyelim ki, bir üçüncü tip daha vardır. Bunlar kendilerini ve menfaatlerini asla ön plâna çıkarmadan, öncelikle başkalarını düşünerek yaşamış ve mümkün olduğu kadar, hep onların faydalanacakları işler yapmışlardır. Faydalanacak kimseler, bazı hizmetlerde belli olsa da kimlerin faydalanacağı genelde belli değildir. Çünkü hizmet belli kimselere yönelik gerçekleştirilmemiştir. Bu hizmeti gerçekleştiren kimsenin bundan menfaati ise alırsa sadece bir “Allah razı olsun” dua cümlesidir.

İşte böyle düşünen ve hayatını başkalarının hizmetlerini görmekle geçirmiş arkadaşlarımızdan biri de Ahmet Gürtaş idi. Bundan dolayı ona “hizmet eri” dedim. Aslında daha şatafatlı unvanlar eklenmesi de mümkündü, fakat o zaman onun hayatında sergilediği hizmet etme arzu ve isteği ile yapmış olduğu hizmetler gölgelenebilirdi. Onu ölümünün

onuncu yılında anarken, bir defa daha hayatta iken, yapmış olduğu ve daha yaşasa yapmak istediği hizmetler gözümün önüne geldi ve zihnimde canlandı; dolayısıyla yapılanlar içimi ısıtırken, yapmak istediklerini gerçekleştirememiş olması da hüznlendirdi.

Ben bu yazımda bir taraftan onu tanıtırken diğer taraftan da yaptığı işleri kısa da olsa anmayı uygun buldum. Bunu yapmaktan da maksadım, hizmetlerini bilenlerin bu hizmetleri bir defa daha hatırlaması, bilmeyenlerin de öğrenerek onu, hiç olmazsa, rahmetle ve minnetle anarak arkasından dua etmelerine vesile olabilmektir.

Ahmet Gürtaş, 1940 yılında Konya'nın Beyşehir ilçesine bağlı Doğanbey kasabasında (bugüne göre belde) dünyaya gelmiştir. Dördü kız, altı çocuklu bir ailenin en küçük çocuğudur. Daha önceleri aile “Ağillioğulları” (Akıllıoğullarının mahalli söylenişi olmalı) diye anılırken, dedesinden itibaren “Herelioğlu” (Hârelinin mahalli söylenişi) olarak anılmaya başlamıştır. Ailenin kabir taşlarında da bu lakap yer almaktadır. Burada okuduğu ilkokulu bitirdiği yıl hafızlığa başlamış ise de babası onu 1953 yılında İzmir Kestane Pazarı Kur'an Kursu'na yatılı olarak vermiştir. 1953 yılında hafızlığını tamamlayınca da yine burada bulunan İzmir İmam-Hatip Okulunun orta kısmına kaydettirmiştir. Üçüncü sınıfa geçtiği 1955-56 yılında ise Konya İmam-Hatip Okuluna nakletmiş ve Ahmet, buradan 1960 yılında mezun olmuştur. Özel yatılı olarak okuduğu bu okulda iken ders dışında o yıllarda henüz talebe olan Prof. Dr. Hayrettin Karaman,

hocalardan İbrahim Atay, Abdülmecid Ünlükul ve Hacı Veyiszade Mustafa Kurucu gibi bazı hoca efendilerden de özel dersler okumuş, aynı zamanda da Altın-çeşme Mescidi'nde fahri olarak imamlık yapmıştır. Böylece başkalarına hizmet etme duygusu daha bu yaşlarda iken başlamış bulunmaktadır. Dolayısıyla İmam-Hatip Okulunu bitirdiğinde emsaline göre daha üst seviyede yetişmiş bir öğrenci olarak dikkatleri çekebiliyordu. Aynı yıl İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsüne giren Ahmet Gürtaş, bir taraftan öğrenciliğine devam ederken, diğer taraftan da sosyal hizmetlerini sürdürmüştür. Buradan da 1964 yılında mezun olmuştur.

İki dönem Yüksek İslâm Enstitüsü Öğrenci Derneği Başkanlığı yaptığı yıllarda Enstitüye bir yer bulup bina yapabilmek veya yaptırılmasını temin edebilmek için çırpınmış; Bakanlık ve ilgilenen dernekler arasında mekik dokumuştur. Fakat ne yazık ki, istediği gibi ve düşündüğü yerde, bunu gerçekleştirmeye muvaffak olamamıştır. Her gittiği ve bulunduğu yerde aklı, zekâsı; güzel, düzgün ve mantıklı konuşması ve sempatisi ile dikkat çeken Ahmet Gürtaş, mezuniyetinden sonra kız kardeşimle evlenmiştir. Balıkesir İmam-Hatip Okulunda meslek dersleri öğretmeni olarak görev yapmış ve burada görev yaptığı yıllarda, son sınıflarda bulunan öğrencilerin başında bazı ilçe ve kasabalara gidip öğrencilerin buralarda hutbe okumalarını ve vaaz etmelerini sağlayarak irşat faaliyetlerinde bulunmayı da ihmal etmemiştir. Böylece hem öğrencilerin halka açılmalarını sağlamış ve hem de halkın bu okullar hakkında bilgi sahibi olmalarını hedeflemiştir. 1966 yılında açılan Arapça hocalığı imtihanını kazanarak Konya Yüksek İslâm Enstitüsüne Arapça öğretmeni olarak tayin edilince burada gerek verdiği dersler, öğrencileri daha iyi yetiştirebilmek için gösterdiği çaba ve gerek ders dışında açtığı kurslar ile dikkatleri çekmiş ve çalışmayan birçok öğrencisini sınıfta bıraktığı halde, asla nefret edilen

bir hoca olmamıştır.

Bu arada Konya'da neredeyse her mahallede kurulmuş Kur'an kursu derneklerini bir araya toplamak düşüncesiyle her birinin yöneticileriyle ayrı ayrı görüşmüş ve onları ikna ederek "Manevi Değerleri Koruma Ve İlim Cemiyeti" adı ile bir dernek çatısı altında birleştirmeyi başarmıştır. Fakat bu durum birkaç yıl ancak devam edebilmiş ve birçok eski dernek yöneticileri, yine kendi bildikleri gibi yönetecekleri dernekler kurarak topluluktan ayrılmıştır. Derneklerin artık fonksiyonlarını yitirmekte olduğunu fark edince de daha ihatalı hizmete vesile olacağı düşüncesiyle "Türk Anadolu Vakfı" adıyla bir vakıf kurmuştur.

1972-1974 yıllarında yedek subay olarak yaptığı askerliğini tamamlayınca eski görev yeri olan Konya Yüksek İslâm Enstitüsü Arapça öğretmenliğine tekrar döndükten bir müddet sonra Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu üyeliğine tayin edilmiş, burada görev yaptığı sürede Yüksek İslâm Enstitülerinin ders ve müfredat programlarının gelişerek değişmesini sağlamıştır. Daha sonra Konya Yüksek İslâm Enstitüsüne tekrar dönmüş ve bu kurumların ilâhiyat fakültelerine dönüştürülmesi çalışmaları sırasında kapatılmak istenen bazı enstitülerin de fakülte haline dönüştürülmesi konusunda Türkiye çapında bir faaliyete girmiş ve bunda da muvaffak olmuştur.

1982 yılında Diyanet İşleri Başkan Yardımcılığına tayin edilen Gürtaş, burada da birçok hizmetin gerçekleşmesi konusunda önemli rol oynamıştır. Özellikle görev sebebiyle Ankara'da bulunduğu yıllarda her hangi bir dairede işi olan kimseler, onun hizmet ehli, kendisine bir iş ısmarlandığında başını açıp koşan bir kimse olduğunu bildiklerinden pek çok kimsenin işinin olması için elinden geleni kiskanmamıştır. Kendisi cömert bir kimse olduğu için, daha Yüksek İslâm Enstitüsünde talebe iken, kaldığı evde misafir hiç eksik olmamış, gerek yer sınıktısı çeken ve gerek fazla masrafa tahammülü olmayan, yakın veya bir vasıta

ile tanıdığı kimseler mutlaka onun yanına koşmuş ve ondan faydalanmıştır. Bu durumu Ankara'da iken de devam etmiştir. 1984 yılında Diyanet İşleri Başkan Yardımcılığı görevinden emekli olarak ayrılmış ve Türkiye Diyanet Vakfı'nın İstanbul'da çıkarmayı tasarladığı İslâm Ansiklopedisi'nin kuruluşunda başkan olarak görev almıştır. Burada her türlü alt yapıyı ve temel hizmetleri sağlamış ve işi maddelerinin yazılmasına kadar getirmiştir. Hatta örnek bir nüsha da bastırılmış, fakat daha sonra buradan ayrılmıştır. 1989 yılında da emekliliğini iptal ettirerek Devlet Bakanlığında müşavir olarak görev almıştır. Bu görevi sırasında da Konya'da Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı olarak "Selçuk Eğitim Merkezi"nin açılmasını sağlamış ve pek çok görevlinin burada gerçek bir eğitim görmesine vesile olmuştur. 1994 yılında Konya İlahiyat Fakültesine Arap Dili ve Edebiyatı Anabilim dalına öğretim görevlisi olarak atanmış ve burada doktorasını yapmış ve yardımcı doçent olmuştur. 1999 yılında aynı alanda doçentlik sınavında da başarılı olmuş ve doçent olmuştur. Fakat kısa bir müddet sonra ve henüz kadroya bile atanma fırsatı bulamadan hastalanmış ve 8 Aralık 1999 tarihinde Hakk'ın rahmetine kavuştur.

Görüldüğü gibi ömrü, memleketine ve insanlara hizmet edebilmek çabası

içinde ve iş kovalama peşinde geçmiştir. Ölümünden sonra unutulmayan ve anılmayı hak ettiren de onun verdiği bu hizmetlerdir.

Genel olarak iş yapma söz konusu olduğunda insanları iki kısma ayırmamız mümkündür: Bazı insanlar vardır ki, hep kendisine hizmet edilmesini isterler. Kendilerini sanki başkaları kendisine hizmet etsin diye yaratılmış zanneder ve kendilerini böyle görüp düşündükleri için de kendilerine verilen hizmetten asla yüksünmezler. Bir kısım insan da vardır ki, sanki kendisinin başkalarına hizmet etsin diye yaratılmış olduğunu zanneder. Bu sebeple de başkalarına hizmet etmekten yorulmaz. Hizmetin muhatabının belli olup olmaması bunlar için asla önemli olan bir şey değildir. Ahmet Gürtaş da bu ikinci sınıfa dâhil bir arkadaşımızdı. Ancak o verdiği hizmetleri körü körüne değil, memleketine ve insanlarına faydası olacağı düşüncesiyle yapıyordu. Düşünerek ne yapacağına karar verir, sonra da netice alabilecek teşebbüslerde bulunurdu. Ona göre tembellik etmek gerekirdi ve hizmet konusunda parolası şu idi: Ümidimiz kalacağına emeğimiz kalsın; yani boşa gitsin. Allah rahmetini esirgemesin. Yapamadıklarının da ecrine kat be kat versin. Çalışkanlığı ve kısaca anlatmaya çalıştığım hizmetleri başkalarına örnek olsun.

Aczimin Giryesi

Mutlak Güzel...

Ey âhîret yolcuları, size ne diyeceğim bakın:
Aman her gördüğünüz güzeli Leylâ sanmayın sakın
Bu yalan dünyada nice Yûsuf, nice Leylâ var, lâkin
Siz "mutlak güzel"i arayın, fânî cihânı bırakın...

Ahmet Serpi

ELLİ YILLIK AKADEMİSYEN VE İLİM ADAMI Prof. Dr. HAYREDDİN KARAMAN

Halit GÜLER

İslâm ilim dünyasının öne çıkanlarından Prof. Dr. Hayreddin Karaman'ın, akademik hayatının ve kendisini tamamen ilme verişinin 50. yılı büyük bir törenle kutlandı. İstanbul Belediyesi Kültür A.Ş. nin tertiplelediği salon toplantısında; öğrencilerinden Prof. Dr. Mustafa Uzun, Prof. Dr. İsmail Kara ve gazeteci yazar Ahmet Taşgetiren Onun akademik hayatını, ilmî çalışmalarını ve eserlerini kalabalık bir dinleyici kitlesinin takip ettiği panelde anlatıldı.

Bu anma toplantısından önce Türkiye Millî Kültür Vakfı, kuruluşunun 40. yılı münâsebetiyle ilmî çalışmalarıyla, vakıflara olan hizmetleriyle dikkat çeken ve beğeni kazanan 40 vakıf adamı ödüllendirmişti. Bu kırk saygın insan içerisinde Hayreddin Karaman da vardı ve üstün hizmet belgesi alanlar arasındaydı.

Sevenleri ve okuyucuları büyük bir şükran ve saygı ifadesi olarak hocaların hocası Hayreddin Karaman'ın, akademik çalışmalarının 50. yılını kutladılar, ama bendeniz kendilerini neredeyse 60 yıldır tanıyorum. Fasılasız yarım asırdan fazla bir zaman. Bu uzun zamanın bir bölümü Hayreddin Karaman'la dostluk ve arkadaşlık yönünden dolu dolu geçti. Bir kısmı da gönül bağı ve yakınlığı devam etmek kaydıyla uzaktan selâmlarla ve hasretlikle geçti. Benim için büyük bir bahtiyarlık olan Hayreddin Karaman-Halit Güler dostluğunun zaman süresinin dolu dolu geçen bölümü ile, uzaktan sağlık haberleriyle geçen bölümü ayağı yukarı birbirine eşittir.

Hayreddin Karaman'ın, sakin gibi görünen hayatı mücadelelerle geçmiştir. Hayreddin Bey'le sınıf arkadaşı değiliz, ama okul ve dava arkadaşınız. Hayreddin Karaman'ın “Bir Varmış Bir Yokmuş Hayatım ve Hatıralar” isimli üç ciltlik hatırat kitabını okuyanlar, nasıl bir mücadeleden geçmiş olduğunu daha iyi anlayacaklardır. Üç ciltlik hatıratın ön sözünde yer alan şu cümleler, çok hoşuma gittiği için sizin de beğeneceğinizi tahmin ederek aşağıya alıyorum:

“Gök kubbede bir hoş sadâ bırakanlara ne mutlu.

Bu bir noktacı ömrümüzün boyu kısa olsa da değeri, ebedî saadeti ve onu satın alacak kadar büyük.

(İlim bir noktadır, onu bilgisizler çoğaltmış) diye hikmet söylenir. Şu halde (nokta) deyim geçmemek lazım. Ömür noktasını, dünya hayat kitabının uygun yerine koymayı başarırız (iyi ki dünyaya gelmişiz diyeceğimiz bir gün gelecektir.)”

Konya İmam-Hatip Okulu, 1951 yılında açıldı. O tarihte Hayreddin Karaman'ın doğup büyüdüğü şehir olan Çorum'da İmam-Hatip Okulu henüz açılmamıştı. Hayreddin Karaman, hatıratında da anlattığı gibi, çeşitli denemelerden ve teşebbüslerden sonra Konya İmam-Hatip Okulunda okumaya karar verir. Bu amaçla Çorum'dan Konya'ya gelir. Bazı engeller çıkar ve ilk yıl İmam-Hatip Okuluna giremez. Biz, İmam-Hatip Okuluna gidip gelirken zaman zaman Hayreddin Karaman'a Konya sokaklarında rastlardık. İmam-Hatip Okuluna girememişti, ama Konya'dan ayrılmamış ve Konya'nın meşhur hocalarından Arapça okumaya ve dinî ilimler tahsil etmeye başlamıştı. İkinci sene İmam-Hatip Okuluna girmeyi başardı. Onun için bizden bir sene sonra mezun oldu. İmam-Hatip Okulunda çalışkanlığıyla, düzgün hâl ve tavırlarıyla, sempatik davranışlarıyla, azim ve gayretiyle dikkat çekiyordu. Ders aralarında etrafında arkadaşları toplanır, hemen kısa zamanda konuşulması gereken bir mesele sohbet konusu olur ve bitmezse diğer ders arasında devam edilirdi. Hayreddin Karaman'a hocalar bile değer verir ve takdir ederlerdi. Konya'nın ileri gelenleri ve ilim ehli kendisini çok severlerdi.

O yıllarda aynı okulda okumamıza rağmen, belki sınıfımız ayrı olduğu için kendisine çok yakın olamadığım, uzaktan da olsa örnek edinmeye çalıştığım Hayreddin Karaman'ı, Mevlâna ihtifalinin ilk başladığı yıllarda aldığı bir ödül

vesilesiyle tanıştım. Neticesi ihtifal programında açıklanmak üzere orta öğretim seviyesinde Hz. Mevlâna'yla ilgili bir makale yarışması açılmıştı. O yarışmada Hayreddin Karaman'ın makalesi birinci seçilmişti. İhtifalin düzenlendiği Şahin Sineması'nda ödülü verilmişti. Ödül merasimine biz de katılmış, o yılların İmam-Hatip Okulu öğrencileri olarak sevinmiş ve onur duymuştuk.

Vaktini boş geçirmekten çok rahatsız olan Hayreddin Karaman, Konya'daki talebelik yıllarında Hoca Fakih Camii'nde imamlık yapıyordu. Bir taraftan görev yapıyor, diğer taraftan okuyor ve okutuyordu. Bu şartlarda Konya'nın meşhur hocalarından da ders almaya devam ediyordu. O zamanlar kitapçılık yapan, sonradan hocamız olan Arif Etik'in kitapçı dükkanı, yeni çıkan eserleri takip ve temin etmek için en çok uğradığı yerlerden birisiydi. Bizim yalnız talebeliği sığdırdığımız güne o birçok işi sığdırıyordu. Düşünüyorum da; o günün çalışma azmi ve temposu, ilim yolunda önüne çıkan engelleri aşma azmi ve cesurca hayatı göğüslemesi bugünkü Hayreddin Karaman'ı hazırladı ve ortaya çıkarttı.

İlim yolunda her türlü engeli aşmayı başaran Hayreddin Karaman, İmam-Hatip Okulundan mezun olduğu zaman Konya Yüksek İslâm Enstitüsü açılmamıştı. Binası hazır ve açılma ihtimali vardı. Hayreddin Karaman, İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsüne kaydını yaptırdı, çok sevdiği, ilminden ve hikmetinden faydalandığı Konya'dan belki de istemeyerek ayrıldı. Eğer Konya'da Yüksek İslâm Enstitüsü açılmış olsaydı Hayreddin Karaman, yine de Konya'dan ayrılır mıydı? Bana göre ayrılırdı. Çünkü Konya'da kaldığı 10 seneye yakın zaman içerisinde Konya'lı âlimlerden ve kütüphanelerden alacağını almıştı. Artık Onu kanaatimce Konya tatmin etmezdi. O İstanbul'a gidecek ve oradan dünya ilim çevrelerine ulaşacak ve ilme bakan penceresini genişletecekti. Nitekim öyle de oldu. Konya İmam-Hatip Okulundaki başarısını, ailevi bir takım sıkıntılara ve hattâ yokluğa rağmen İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsünde de devam ettirdi. Arif Etik'in kitapevinin yerine ona sahaflar lazımdı. Yusufaga Kütüphanesi'nin yerine İstanbul'daki zengin ve tarihi kütüphaneler gerekirdi. Hayreddin Karaman, kısa zamanda Konya'dan alacağını almış ve şahsiyetini kazanmıştı. Yeni ufuklara açılması gerekirdi.

1966 yılında İstanbul'a taşındım. Önceleri uzaktan tanıdığım Hayreddin Karaman'ı, oluşan şartlar sebebiyle daha yakından tanıma fir-

satını buldum. Gerçi biz, 1961 yılında T. İmam-Hatip Okulları Mezunları Cemiyeti adına Konya'da; İslâmın İlk Emri OKU isimli aylık bir mecmua çıkarıyorduk. Ben o zamanlar Mecmuanın yazı işleri müdürü idim. Mecmua-ya yazı göndermesi ve bizi desteklemesi konusunda zaman zaman Hayreddin Bey'le görüşüyorduk. Hayreddin Karaman mecmuacılıkta bizi yalnız bırakmıyor, İstanbul'dan gönderdiği yazılarıyla bize destek oluyordu. Mecmuanın yazarları arasında idi. "Resulü Ekrem'in Örnek Ahlâkı" isimli tercümesini tefrika etmiştik. Ayrıca orta sayfada Hadis ilmiyle ilgili araştırmaları metinleriyle birlikte her sayıda yer alıyordu.

Biz de İstanbul'da İslâmın İlk Emri OKU Mecmuasında beraber çalıştığımız arkadaşlarımızla İrfan Yayınevi'ni kurmuştuk. Çağaloğlu'nda yerimiz vardı. Hayreddin Beyin, İmam-Hatip Okulları için hazırlamış olduğu Fıkıh Usulü, Hadis Usulü ders kitaplarını, İslâma Göre Banka ve Sigorta çevirisini yayınlamıştık. Bekir Topaloğlu ile hazırladıkları Arapça ders kitaplarının da dağıtımını Arapça Lügatle birlikte yapıyorduk. Münasebetlerimiz ve alışverişimiz çevremizi genişleterek ve dostluğumuzu pekiştirerek devam ediyordu.

Bütün bu hasbi çalışmalar ve gayretler, İmam-Hatip neslinin daha iyi yetişmesinin teminine yönelikti. İstanbul'da İmam-Hatip okulları öğretmen ve öğrencilerine hizmeti ön plâna alan ve organize eden Hayreddin Karaman'ın çevresinde bir hizmet lobisi ve gönül ekibi oluşmuştu. Bunlar imam-hatip neslini sokaktan ve istismarcılardan korumaya, müspet istikamette faydalı işlere yönlendirmeye çalışıyorlardı. Bu amaçla İstanbul'da Nesil mecmuası çıkarılmış ve Ensar Vakfı kurulmuştu. Ayrıca gençler tarafından okunması gereken faydalı ve lüzumlu kitapları içeren birde kitapçık hazırlanmıştı.

Bu çalışmalar ve imam-hatip nesline yönelik şuurlu ve ihlaslı gayretler, başta siyasetçiler olmak üzere bazı kesimlerin işine gelmiyor ve pek hoşlarına gitmiyordu. Onun için Hayreddin Karaman ve arkadaşlarını (ki bunlar çok seçkin ve saygın insanlardı.) mezhepsizlikle suçladılar. Bunlar yeminli grup dediler. Bu gelişmeyi ve akıllıca hareketi yıpratmaya yönelik bu suçlamaların, hiç birisinin aslının olmadığı zamanla anlaşıldı. Çok şükür imam-hatip nesli sağlıklı düşünen hocalarının ve ağabeylerinin peşinden gitmekten usanmadı ve yorulmadı.

Kendisini imam-hatip nesline adanmış olan Hayreddin Karaman, her dönemde ilme ağırlık vermiş, hizipçiliğin ve ayrımcılığın dışında kal-

miş ve siyasete katıyen bulaşmamıştır. Söylenenlerin tam aksine kendisi, fıkıh âlimi de olması hasebiyle tam bir ehli sünnet üzere taviz vermeden yaşayan mütedeyyin bir mümindir. Hayreddin Karaman, büyük yürüyüşlerin, ilmi ve insanî projelerin isimsiz kahramanıdır. Hayreddin Karaman'ın bilinen ve görünen yönü Onun bir ilahiyat profesörü, birçok telif ve tercüme eserin sahibi ve örnek bir aile reisi oluşudur. Bunun dışındaki manevî ve millî hizmetlerde Onun payı yok gibi görülür. Halbuki o, İmam-Hatip neslini düşünceleriyle ve eserleriyle ayakta tutan, dik durmalarını sağlayan bir âbide sütundur.

Diyanet İşleri Başkanlığının hizmetlerine dışarıdan destek olmuştur. T. Diyanet Vakfı'nın genel kurul üyesidir, yurt içi ve yurt dışı hizmetlerinin manevî mimarı ve moral gücüdür. İSAM'ın kurulmasında ve çalışma düzeninin sağlanmasında, alt yapısının oluşturulmasında, İslâm Ansiklopedisi'nin çıkartılmasında ve ilim heyetlerinin teşkilinde büyük emeği ve payı vardır. Nesil mecmuasının bir süre yayınlanması ve Ensar Vakfının kurulması yine Onun himayesinde olmuştur. Yurt içinde ve Yurt dışında, Orta Asya Türk cumhuriyetlerinde vatandaş ve soydaşlarımızın, verdiği konferans ve vaazlarla ümit ufuklarını aydınlatmış, gönüllerindeki korkuyu ve garipliği gidererek canlanmalarını sağlamıştır.

Hayreddin Karaman'ın akademik ve ilmi kariyerleri, eserleri, projeleri uzun uzun anlatılabilir. O konuda uzunca yazmayı sağlayacak malzeme ve doküman fazlasıyla mevcuttur. Dikkat edilmişse ben, o konulara hiç girmedim. Benim bakış açımdan Hayreddin Karaman nasıl bir insandır, onu dile getirmeye çalıştım.

Bu kadar ilmi kariyerine, eserlerine, yurt içi ve yurt dışı ilmi sohbetlerine ve çevresine rağmen Hayreddin Karaman, İmam-Hatip Okulundaki devre arkadaşlarıyla bir araya geldiği zaman sanki onlardan biridir. Kendinde sınıf arkadaşlarını tereddüde sevk edecek veya rencide edecek, onlardan farklı işler yaptığını ortaya koymaya heveslenecek tarzında ufacık bir belirti göremezsiniz. Mütevazı hal ve davranışlarıyla yıllar önce Konya'ya gelerek güç şartlar altında okuyan ve o halini hiç unutmayan, kendisine yardımcı olanlara daima minnet hissi taşıyan bir Hayreddin Karaman olur. Kendisine itibâr sağlayacak bir hareket sezdi mi hemen ben de sizlerden biriyim der. İmam-Hatip nesli söz konusu olduğu zaman her türlü farklılaşmayı unuttur, bu okulların itibarının artırılması konusunda Konya sokaklarında İmam-Hatip

Okuluna girebilmek için gösterdiği mücadeleci karaktere bürünür.

Müthiş bir ikna kabiliyeti vardır. Muhaliflerin arkalarından konuşmayı veya aracı ile temas kurmayı sevmez, bizzat onlarla yüz yüze konuşmayı ve tartışmayı tercih ederdi.

Hayreddin Karaman, zamanı çok iyi kullanmayı ve değerlendirmeyi bilen ve seven dikkatli ve temkinli bir insandır. Onun bir gün içerisinde ne yapacağı bellidir ve plânlıdır. Gündemsiz ve hizmet amacı olmayan toplantılara kolay kolay katılmaz. Kendisini plânlı ve programlı yaşamaya öylesine alıştırmıştır ki, bu hal Onun nefsinin gıdası haline gelmiştir. İlme öylesine değer verir ve ilim adamına saygı gösterir ki; büyük âlim ve örnek ahlâk sahibi Prof. Dr. Muhammed Hamidullah'ı Türkiye'ye getirebilmek için çok çaba sarf etmiş ve bunun için defalarca Paris'e gidip gelmiştir.

Onun rehberliğinde T. Diyanet Vakfı tarafından doktora yapmak için dış ülkelere gönderilen gençler, doktoralarını tamamlayarak yurda dönmüşler ve bugün her biri akademik kariyerini tamamlayarak uzman ve araştırmacı olarak İSAM'da çalışmaktadırlar. Aslında İSAM, dünya çapında ilmi dökümana ve entegrasyona, şöhrete sahip isimsiz bir üniversitedir.

Üç ciltlik hatıra ismi vermiş, ama Hayreddin Karaman "Bir Varmış Bir Yokmuş" olmayacak, o eserleriyle, düşünceleriyle, hizmetleriyle ve İmam-Hatip nesliyle hep var olacaktır. Hayreddin Karaman'ın ilmi şöhretinin yanında her zaman takdirle ve şükranla kaydettiği, dostlarına çekinmeden anlattığı bir de aile mutluluğu vardır.

Hayreddin Karaman'ın bulunmadığı yerde, özellikle ilmi ve akademik toplantılarda mutlaka bir eksiklik hissedilir. Dinî ve ilmi dergilerin yazar kadrosunu gözden geçirenler; bu listede Hayreddin Karaman da olmalıydı derler. Dinî, millî, ahlâkî, edebî salon toplantılarında, paneller de ve konferanslar da yoksa Hayreddin Karaman'ın koltuğunun boş kaldığı hissedilir. Hayreddin Karaman'ı tanıyanlar, ilmi çalışmalarından haberdar olanlar onu, her ciddi toplantıda mutlaka görmek ve düşüncelerini öğrenmek isterler. Hayreddin Karaman da bu bekleyişe koşmak ve taleplere cevap vermek ister, çok iyi biliyorum ki gönülünden böyle geçer, ama ne yapsın ki onun da sınırlı bir gücü var.

Akademik çalışmalarının 50. yılının kutlandığı şu günlerde biz de muhterem Hayreddin Karaman'a, ömür boyu mutluluklar diliyor, bizi içte ve dışta çok güzel temsil ettiği için tebrik ve takdirlerimizle şükranlarımızı sunuyoruz.

ÂŞIK ÖMER DİVANINDAN SEÇMELER

Konyalı Âşık Ömer, bütün halk şairlerinin en büyüğü ve ustası kabul edilen bir halk şairidir. Usta olduğu kadar da velût bir şairdir. Âşık Ömer'in iki binin üzerinde şiiri vardır.

Onun, Türkiye'de muhtelif kütüphanelerde yazma divanları vardır. Günümüze kadar şairimiz hakkında pek çok araştırmacı-yazar, onunla ilgili yazılar yazmışsa da şimdiye kadar kapsamlı bir çalışma yapılmamıştır. İlk defa Sadettin Nüzhet Ergun tarafından 1936 yılında şairin 666 manzumesi yayımlanmıştır.

Âşık Ömer, Konya'nın Hadim ilçesine bağlı Gezleve (Gezlevi) yeni adıyla Korualan'da doğmuştur. Doğumu gibi vefatı hakkında da muhtelif tarihler verilir. Onun 18.yüzyılın başlarında öldüğü kabul edilir. Kabri, İstanbul'dadır.

Şair Konyalı oluşunu şu dörtlükle dile getirir:

*Kendim Gezlevili Ömer'dir ismim
Tâ levh ü kalemden yazılı resmim
Bir katre meniden var oldu cismim
Cennetül -mevâya uğradım geldim*

xxx

*Ey Ömer Mecnûn Ömer bi-zâr Ömer Âşık Ömer
Bu cihanda kimseye hiç bi-zarar Âşık Ömer
Sarf u nahv mantık ma'anî cümlesi oldu beyân
Ayet-i Fûris ile hem tefsir eder Âşık Ömer*

Dörtlüğünden onun, çok iyi Arapça ve Farsça bildiği ve çok iyi bir medrese tahsili gördüğü anlaşılmaktadır.

Âşık Ömer, başta Anadolu ve Rumeli olmak üzere Gürcistan, Halep, Şam gibi memleketleri gezmiş, savaşlara katılmış, Orta Asya ve Rusya'da da bulunmuştur. O, tam anlamıyla bir ordu şairidir. Şairimiz, şiirlerinde Ömer, Âşık Ömer, Adlî, ve Vehbî gibi mahlaslar kullanmıştır.

Selçuk Üniversitesi'nde Âşık Ömer'le uzun zamandan beri yapılan bir çalışma Prof. Dr. Yakup Karasoy ve Yrd. Doç. Dr. Orhan Yavuz tarafından kitaplaştırıldı. Adıma imzalanarak gönderilen kitap için teşekkür ediyorum. Okuyucularımızın da bildiği gibi bize gönderilen her kitabı tanıtmaya çalışıyoruz. Yoğun çalışmalar sebebiyle elimizdeki bu kitabın tanıtımı bir hayli gecikti. Nerede ise kitabın devamı yayımlanmak üzere...

Soflonline Türk Dili Edebiyatı yayınları arasında çıkan kitap, 461 sayfadan ibaret. Şairin eserde üç yüz kadar şiirine yer verilmiş.

Bu güzel ve kapsamlı çalışmalarından dolayı yazarlarımızı kutluyor, daha nice eserlere diyoruz. İlgi duyan dostlarımıza ve okuyucularımıza duyururuz.

Yazımızı, Âşık Ömer'den üç anlamlı dörtlükle noktalayalım.

*Ey bağışan senden bir sualim var
Güllerin yanında hârın aslı ne
Onların çektiği derd ü belâyı
Ağyara yâr olur bunun aslı ne*

*Dergâh-ı izzetten şeytan dur iken
Âdem'in mekânı cennet hur iken
Şem-i ruyun âşıklara nur iken
Yakar pervaneyi narın aslı ne*

*Bu hikmete benim yüreğim yandı
Bu kudret Hakk'ındır gönlüm inandı
Ben bilirim eden eyleyen kendi
Ya bu kadar zarar kârın aslı ne*

BİR ZAMANLAR “DEMİRCİLER İÇİ” VARDI!

Nail BÜLBÜL

1869 yılında bir gece esnaf çarşısındaki bir çay ocağında çıkan yangın sonucu çok sayıda dükkânın kül olması üzerine dönemin Konya Valisi Burdurlu Ahmet Teyfik Paşa'nın 1970 yılında yeniden inşa ettirdiği Konya çarşısının da büyük bir bölümü değişime uğradı. Vilayet binasından Larende Caddesi ile birleşen Atpazarı'na kadar olan Tevfikkiye Caddesi'nde eskiden toprak damlı tahta kepenkli çeşitli meslek grubuna ait dükkânlar sıralanıyordu. İstanbul Caddesi'nde şehrin en tanınmış bakkaliyeleri, Türbe Caddesi'nde bıçakçı, berber, bakırcı, bakkal, kunduracı, dikiş makinası, gramofon tamircisi, helvacı, pideci dükkânları yer alıyordu. Ekmek fırınları, at arabası, kağıt, düvencici, manifaturacı, bakkal, helvacı, hırdavatçı ve terzi dükkânları Karaman Caddesi'nde, koşum takımları yapan saraçlar Lârende Caddesi'nde idi. Tabii, küçük ve büyük bedesten şimdiki gibi manifaturacılar çarşısı konumunu koruyordu. Seçkin mağazalarla çevrili, kuzeyinde Selamet Otelinin Hükümet Alanı ve civarında ise, Fatih Çarşısı'nın önündeki yol açılırken yıkılan Tahralı, Saray Çarşısı'nın köşesindeki Akbank'ın yerinde Zincirli Hanlar vardı. Dedeler Hanının yerinde değişiklik olmadı, ancak eskiden dışarıdan gelen köylü ve kentlilerin arabalarını avlusuna çekerek hayvanlarını ahırlara bağlayıp, üst katında geceledikleri Dedeler Hanı, zamanla çehre değiştirdi. Dedeler Hanı'ndan sonra sıra ile berber Osman Calla, Zekeriya Balam'ın eczanesi ve üst katında Hatay Otelini, Garanti Bankası'nın yerin-

de İsa Akaltun'un Sihat eczanesi, yanında kırtasiyecisi Osman Aksun, üst katta Ankara Otelini bulunuyordu.

Şehir nüfusunun 30-35 bin olduğu yıllarda meslek gruplarının belirli yerlerde toplandıkları görülüyor. Bu sebeple o kesimler örnek olarak; kebabçılar içi, çıkırıkçılar içi, keçeciler içi, kunduracılar içi, yorgancılar içi, marangozlar içi, attarlar içi, tuzcular içi, dericiler içi olarak adlandırılırdı. Günümüzde de bazı meslek grupları aynı yerlerde toplu olarak faaliyet göstermeye devam ediyor. Bu yazıda bunlardan demirciler içini konu edeceğiz. Konya çarşısında en eski meslek gruplarından olan demirciler içi bugünkü gibi güneyden Larende, batıdan Tevfikkiye ve doğudan Aziziye Caddesindeki Tuzcular sokağında girilen Bulgur Tekkesi ile çevrili (T) şeklinde sokağı kaplıyor. Ancak, eski görüntüsü yerini günümüzde sobacı ve tekstil esnafına bıraktığı için “**Demirciler içi**”, artık “**Sobacılar içi**” olarak anılır oldu. Demircilik mesleğinden bugüne sâdece 75 yıl önce burada tarla sürmek için pulluk yapmaya başlayan ve mesleğini soyadı olarak alan Mehmet Altınpulluk kalmış bulunuyor. 101 yaşındaki Mehmet usta, yaşlı olduğu için dükkâna gelemese de malzeme ticareti yapan oğulları ekmek kapısını açık tutarak hatırasını yaşıyor.

Rahmetli babam, eniştesi Yatağanlı Hacı Ahmet Ağa'nın yanında çalıştığından 1945'ten itibaren tatillerde günlerim özellikle bu çarşıda geçtiği için eski esnafın çoğunluğunu tanıdım. Geleceğe belge kal-

Yatağanlı Hacı Ahmet Özdemir
(1889-1949)

Ali Gülhan (1900-1990)

Rahim Başak (1906-1977)

Mehmet Altıpulluk
(1908-.....)

Tornacı Palabıyık Mehmet Çini
(1910-1999)

Ahmet Topuz (1931-.....)

ması açısından isimlerini ve mesleklerini kayıt altına almanın önemli olduğunu düşündüm. Bulgur Tekkesi'nin sol bucağında Mehmet ve Ahmet Civelek çimento satarlardı. Bitişğine Yatağanlı Hacı Ahmet Özdemir, 3 katlı bir bina yaptırmış, binanın altı mağaza, üzeri otel olarak kiraya verilmiş, daha sonra da polis karakolu olmuştu. Yanında sıra ile madenî yağ ticareti yapan Muzaffer ve Ali Kocaman, demirci Eyüp Demirçal ve İsmail Usta, kaynakçı Yusuf Sarı'nın dükkânları vardı. Bu dükkânı yıllar sonra kalfası Hasan Hatura işletti. Bulgur Tekkesi'nin bitişğinde Yatağanlı Hacı Ahmet Ağa'nın torna atelyesi ve dökümhanesi ile tuvaletin bitişğinde çift kanatlı tahta kapıdan girilen hurdalığı bulunuyordu. İnşaat demiri, soba sacı ve hurda demir satışı yapan Ahmet Ağanın Eskişehir'den satın aldığı 6 metre uzunluğundaki tornanın o tarihte Konya'da bir eşi daha olmadığı için esnaflar günlerce tornayı görmeye gelmişti.

Tuvaletin yanında Aksekili demirci Ahmet ve Mehmet kardeşler, körüklü ocakta demiri kızdırıp, örste şekil vererek balta ve kazma yapıyorlardı. Sıra ile demirci Ahmet ve kardeşi Topal Mehmet'in dükkânında uzun yıllar emaye Topuz sobaları'nı satan 1931 doğumlu Ahmet Topuz hâlen hayatta. Hacı Veyiszâde Mustafa Efendi'nin damadı olan Prof. Dr. Mustafa Fayda'nın babası kepenkçi H. Hüseyin Usta, pullukçu Mehmet Altıpulluk, süt makinesi tamircisi Mehmet Ali Özütuğrul, hırdavatçı Rıza Özdemir, Tefkkiye caddesine çıkan sağ köşede yağlıboya satıcısı Şevket Yeğenler'in dükkânları vardı. Aynı sokağa girerken sağ köşede iplik satan Ali Özögür'den itibaren soba malzemesi satan Nasreddin lâkaplı Altındış Mustafa, demirci Kör Hakkı Kayımkaya, mihçi Hüseyin ve köşede sobacı İbrahim Erdiri, Larende caddesine çıkan sokağın sağında sobacı Şaban ve Hüseyin Köseler, sobacı İbrahim Dayı'nın dükkânları yer

alıyordu.

Sokağa dönünce soba sacı ve demir tüccarı Şemsioğulları Ali, Galip, Kasım ve Şamil Günhan kardeşler, demirci İsmilli Mehmet Demirel, sokağın köşesinde tornacı Palabıyık Mehmet Çini, ilk sokağın içinde tornacı Bakırcı Necati Sarıgüzel, tornacı Saffet Özögür, kazada genç yaşta vefat eden Yatağanlı Seyit Mehmet, pullukçu Mustafa Akkaş, soba, boru ve dirsek yapan Seyit ve Ahmet Akten, sobacı Ahmet Dayıoğlu, sobacı Sakinenin Hasan ve bel yapan Kara İsmail, sıcak demirci Mevlüt Cüca, Palabıyık Hüseyin, 2. sokağın içinde Hotamışlı Mehmet ağanın deposu, soğuk demirci Kâzım Çökekoğlu, demirci Aköre lâkaplı Kâmil, boksör Ali Kılıçoğlu'nun babası demirci Hacı Kılıç, Lârende caddesi'nden girişte sokağın sağından itibaren demirci Çete, pulluk bıçağı tamir eden Fahrettin Özkul, demirci esnafının ortağı olduğu Demir ve emsali sanatkârlar şirketi, pullukçu Hacı Kerim, Yatağanlı Hacı Ahmet Ağanın damadı demirci Mustafa Ceylân, (Daha sonra bu dükkânda Hacı Ahmet Ağanın büyük oğlu inşaat demiri satıcısı Mehmet Yatağanlı faaliyet gösterdi), sobacı tombağın Ömer Ağa, tornacı, pullukçu Rahim Başak, bel ve kürek yapan soğuk demirci Kabakçı lâkaplı İsmail Deler ve Bulgur Tekkesi'ne dönerken sağ köşede pullukçu Lâlebahçeli İsmail Özkal faaliyet gösteriyorlardı.

Eskiden fabrikasyon imalât başlamanın bel, kürek, soba, pulluk, nal ve mih gibi birçok ihtiyaç maddesi, âlet ve edavat demirciler tarafından el emeğiyle yapılırdı. Bunun için her meslek grubu kendisine ait ad ile anılıyordu. Merhum Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın da şehrimizi ziyaretinde gezip, esnaflarla sohbet ettiği "**Demirciler içi**"nden kimlerin gelip, kimlerin geçtiğini bu vesile ile bir defa daha hatırlamış, artık hayatta olmayanların çocukları ve yakınlarına hatırlatmış olduk.

M. Necati Elgin'e Gönderilen
MEVLEVÎ MEKTUPLARI -28-

HALİL CAN'IN MEKTUPLARI -18-

Ali IŞIK

17- 7 Nisan 1963 Tarihli Mektup

a:

Bismihî
Esselamü Aleyküm

Erenköy

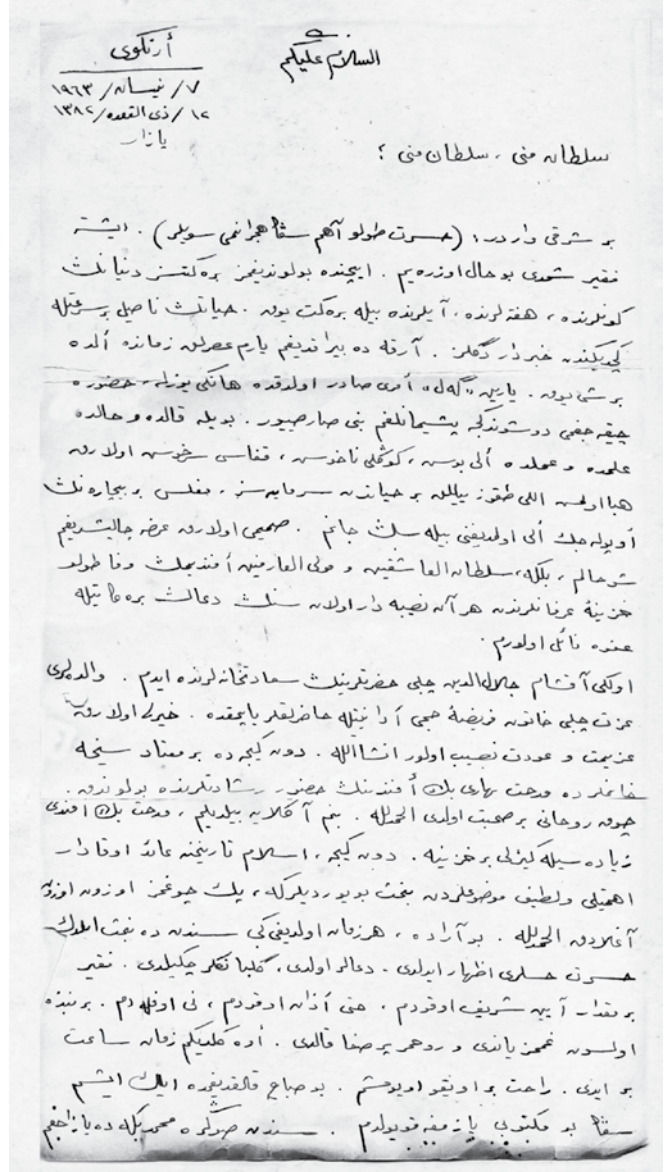
7/ Nisan/ 1963

12/ Zilkade/ 1382

Pazar

Sultan-ı minni, Sultan-ı minni;
Bir şarkı vardır: (Hasret dolu ahım sana hicranımı söyler). İşte fakir şimdi bu hâl üzereyim. İçinde bulunduğumuz bereketsiz dünyanın günlerinde, haftalarında, aylarında bile bereket yok. Hayatın nasıl bir süratle geçtiğinden haberdar değiliz. Arkada bıraktığım yarım asırlık zamanda elde bir şey yok. Yarın "gel" emri sadır oldukça hangi yüzle huzura çıkacağımı düşündükçe pişmanlığım beni sarsıyor. Böyle kâalde ve hâlde, ilimde ve amelde eli boş, gönlü nahoş, kafası sarhoş olarak heba olmuş elli dokuz yıllık bir hayattan sermayesiz, müflis bir biçarenin öpülecek eli olmadığını bilesin canım. Samimi olarak arza çalıştığım şu hâlîm, belki Sultanülâşikin ve Mevlelari-fın Efendi'min vefa dolu hazine-i irfanlarından her an nasibe-dar olan senin duan berekatiyle affa nail olurum.

Evvelki akşam Celaledin Çelebi Hazretlerinin saadethanelerinde idim. Valideleri İzzet Çelebi Hatun fariza-i haccı eda niyetiyle hazırlıklar

yapmakta. Hayırlı olarak azimet ve avdet nasip olur inşaallah. Dün gece de bermutat Seniha Hanımlarda Mithat Bahari Beyefendi'nin huzur-ı

reşadetlerinde bulunduk. Çok ruhanî bir sohbet oldu elhamdülillah. Benim anlayabildiğim, Mithat Beyefendi ziyadesiyle gizli bir hazine. Dün gece İslâm tarihine ait o kadar chemmiyetli ve latif mevzulardan bahis buyurdular ki, pek çoğumuz uzun uzun ağladık elhamdülillah. Bu arada, her zaman olduğu gibi senden de bahis eyledik. Hasret hisleri izhar edildi. Dualar oldu, gülbanklar çekildi. Fakir bir miktar ayin-i şerif okudum. Hatta ezan okudum, ney üfledim. Bir nebze olsun gamımız yandı ve ruhumuz pür-safa kaldı. Eve geldiğim zaman saat bir idi. Rahat bir uyku uyumuşum. Bu sabah kalktığımda ilk işim sana bu mektubu yazmağa koyuldum. Senden sonra Mehmet Bey'e de yazacağım...

b:

... inşaallah.

Mithat Bahari Beyefendi hamdolsun iade-i afiyet buyurdular. Bu hususta Seniha Hanım'la Doktor Abdülkadir Kafadar'ın hizmetleri büyüktür. Elbet Cenab-ı Pîr de onları mükâfatlandırır. Cenab-ı Pîr'im, efendim şöyle buyurarak bizleri teselli eyliyorlar:

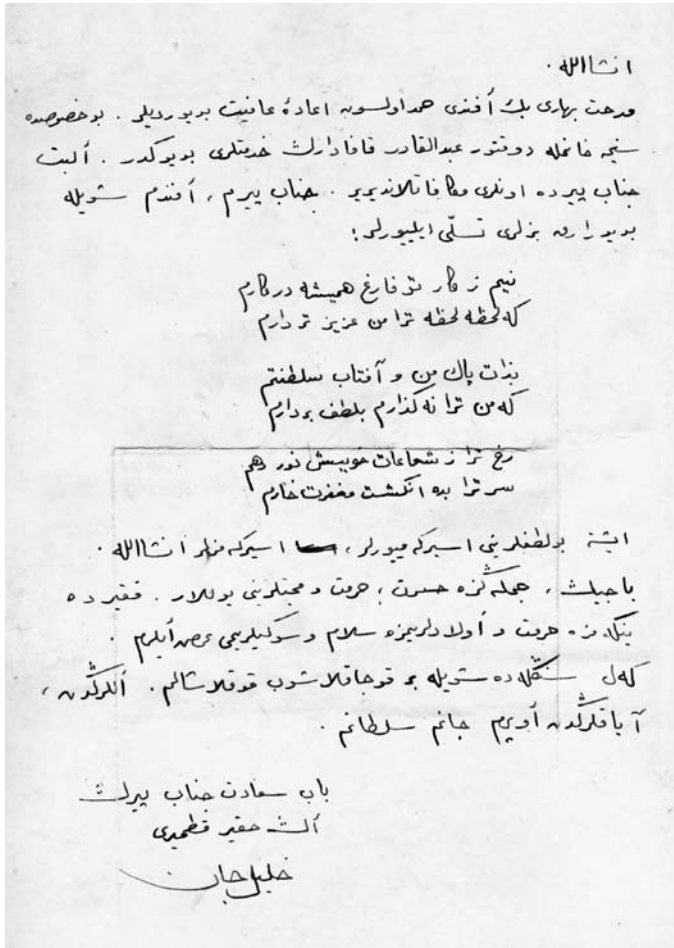
(1) نیم ز کار تو فارغ همیشه در کارم
که لحظه لحظه ترا من عزیز تر دارم

(2) بذات پاک من و آفتاب سلطنتم
که من ترا نه کز ارم بلطف بردارم

(3) رخ ترا ز شمعاعات خویش نور دهم
سر ترا بده انکشت مغفرت خارم

İşte bu lütuflarını esirgemiyorlar, esirgemezler inşaallah. Bacın cümlelerine hasret, hürmet, muhabbetlerini yollar. Fakir de yengemize hürmet ve evlatlarınıza selam ve sevgilerimi arz eylerim. Gel seninle de şöyle bir kucaklaşıp koklaşalım. Ellerinden, ayaklarından öperim canım sultanım.

Bâb-ı saadet-i Cenab-ı Pîr'in
en hakir kıtmiri
Halil Can

(1) Gölpınarlı'nın *Divan-ı Kebir Tercümesi*'nden on üç beyitlik bir gazelin ilk üç beyti (Gölpınarlı, 1992: 262).
Türkçesi: Senin işinden gâfil değilim; seni an be an daha değerli kılmak için hep çalışmaktayım.
(2) **Türkçesi:** Arınmış zatım ve saltanat güneşimin hakkı için ben seni terketmem; lütuflarla yüceltirim.
(3) **Türkçesi:** Yüzüne, kendi ışıklarımın nur verir; başını on mağfret parmağıyla okşarım.